

тези при българите (но взети в рамките на всекидневието) в редица случаи са по-лесно приложими и по-продуктивни откъм резултат.

Реактивността, съобразяването с повелите и диктата на историческото време и обществения тонус на живота при ромите обаче не са продукт на едно съзерцателно осмислено и насочено световъзприемане на конкретните събития. Те са плод и продукт на вникването във възможностите на настоящето, на осъзнатите потребности, стремежи, претенции и очаквания, включени обаче в пределите на всекидневието. В този смисъл **ромите притежават изключителна социална активност**, но насочена към всекидневните измерения на техния живот. Именно в границите на тези всекидневни измерения те пазят трайно и транслират от поколение на поколение изконно ромското, типично циганското - както в отношението си към личностния си и груповия си живот, така и в системата на своята душевност, характерология и интелектуална реализация.

На фона на специфичната историческа съдба на ромите следва да се изследват и осветляват и редица други характерологически черти, които ваят техния минал и съвременен етнопортрет.

Ще взема като пример **циганската откритост, циганската отвореност**. Ромите жадуват за контакти, приятелство и дружба, а дори и за сродяване с "другите", - особено когато те са от състава на основния (държавния) етнос. В общуването си с "другите" те са активни, експресивно проявяващи се и дори предразполагащи към откровеност и доверчивост. И това те правят не просто така, неосъзнато, по силата на някаква стихия на своята душевност, а напълно съзнателно и целево. Това е така, защото ромите са петимни за признание и равнопоставеност, които те мислят, че могат да постигнат чрез своята откритост по време на контакти, диалози и т. н. с "другите".

В същото време циганите са си изработили свой житейски усет и с духовния си "радар" почти безпогрешно долавят престореността и фалша в общуването с тях. Тъкмо и поради това в традиционните си срещи и сблъсквания с тези негативни характеристики на общуването си с "другите" те